

EFFEKTRAPPORT

OCH VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2024

**HÄLSA ÄR EN
MÄNSKLIG
RÄTTIGHET**

INNEHÅLL

Inledning

- 4 Om rapporten
- 5 Generalsekreterarens förord
- 6 Värderingar
- 7 Om Läkare i Världen
- 8 Utmaningar 2024
- 9 Sammanfattning av 2024
- 10 Förändringsteori

12 Vård på våra mottagningar och i uppsökande verksamhet

- 13 Medicinsk verksamhet
- 13 Antal mottagningstillfällen och primärvårdsbesök
- 14 Fokusområden inom medicinsk hälsa under 2024
- 15 Fokus på sexuell och reproduktiv hälsa
- 17 Digital tillgänglighet och helpdesk
- 17 Effekter av den medicinska verksamheten
- 18 Psykosocial verksamhet
- 20 Uppsökande verksamhet
- 21 Juridisk rådgivning
- 23 Våra mottagningar
- 24 Besöksstatistik

25 Utåtriktad verksamhet

- 26 Kommunikationsarbete
- 26 Påverkansarbete
- 28 Samverkan

30 Resurser och ekonomi

- 31 Styrelsen
- 32 Det internationella nätverket Médecins du Monde
- 32 Samarbeten
- 33 Volontärer
- 34 Personal och organisationsutveckling
- 35 Ekonomisk översikt

38 Effektmätning och lärdomar

- 38 Koppling mellan våra insatser och våra strategiska mål
- 39 Hur vi mäter effekterna av våra insatser
- 40 Resultat och lärdomar
- 41 Prioriterade utvecklingsområden

OM RAPPORTEN

Läkare i Världen är en ideell organisation som arbetar för rätten till hälsa för alla, oavsett juridisk eller socioekonomisk status. Vårt arbete bygger på FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna och drivs av volontärer och anställda med expertis inom medicin, psykosocialt stöd, juridik, samordning, insamling, kommunikation och påverkan.

Den här rapporten är en kombinerad effektrapport och verksamhetsberättelse som ger en översikt över de insatser och resultat som uppnåtts under 2024. Vi följer Giva Sveriges riktlinjer för effektrapportering och fokuserar på att tydligt koppla våra insatser till uppnådda effekter. Rapporten omfattar vår verksamhet i Sverige och beskriver såväl kvantitativa

som kvalitativa resultat. Vi följer även Svensk Insamlingskontrolls föreskrifter för att säkerställa transparens och ansvarsfull hantering av insamlade medel.

Syftet med rapporten är att visa hur Läkare i Världens verksamhet bidragit till att förbättra hälsan för vår målgrupp och att öka kunskapen om deras rättigheter och situation. Den riktar sig till finansiärer, samarbetspartners och allmänheten för att ge en tydlig bild av organisationens påverkan.

Rapporten avser perioden 1 januari till 31 december 2024 och omfattar samtliga nationella insatser inom vår medicinska, psykosociala och juridiska verksamhet samt uppsökande arbete och påverkansarbete.

En värld där hinder till hälsa och vård har övervunnits, där hälsa erkänns som en grundläggande mänsklig rättighet.

Läkare i Världens vision, framtagen gemensamt i det internationella nätverket.

HOPP I MÖRKA TIDER

Hannah Laustiola, generalsekreterare på Läkare i Världen tackar för det gångna året.

2024 var ett år som återigen präglats av krig och oro på ett globalt plan, liksom av repressiva förslag för våra målgrupper, människor som kommit till Sverige från andra länder.

Vår ekonomiska situation har fortsatt varit ansträngd, vilket har krävt en omställning av vår insamlingsstrategi. Tack vare ett generöst bidrag från våra franska kollegor inom Médecins du Monde kunde vi dock klara året.

Svårigheterna till trots är det ändå ett år som inneburit att vår verksamhet tagit nya kliv framåt för att kunna hjälpa ännu fler att få vård.

I Stockholm inledde vi samarbete med Karolinska institutet för att screena, vaccinera och behandla kvinnor för HPV. En högre andel positiva provsvar jämfört med övriga befolkningen visar vikten av insatsen. I Malmö startade vi ett projekt för att minska stigmat kring hiv och stärka den sexuella hälsan hos hbtqi-migranter.

Vi ser fysisk och psykisk hälsa som sammanlänkade och fortsatte därför vår PTSD-behandling, där patienter rapporterat minskad ångest, bättre

sömn och ökad förmåga att hantera trauma.

En viktig del av vårt arbete är också att försöka påverka samhället till det bättre, att ändra de förutsättningar som gör att så många människor står utan vård. Som en del av det arbetet har vi under året haft fokus på flera av förslagen inom Tidöavtalet, särskilt den så kallade anmälningsplikten för offentliganställda, eller "angiverilagen" som alla vi som arbetat emot förslaget kallat den.

Genom samarbeten med fackförbund och akademien lyfte vi dess skadliga konsekvenser, och när utredningen presenterades i november var det en viktig vinst att vården undantogs, även om vi anser att hela förslaget bör skrotas.

Arbetet med lagförslaget visade en bred mobilisering, vilket gav hopp – samma hopp vi ser hos våra volontärer varje vecka. Så tack alla ni som stöttat vårt arbete på olika sätt under året, tillsammans skapar vi hopp och framtidstro. Nu fortsätter vi arbetet 2025!

Hanna Laustiola
GENERALSEKRETERARE

LÄKARE I VÄRLDENS VÄRDERINGAR

Balans

Vi strävar efter en välavvägd fördelning mellan våra nationella och internationella åtaganden, mellan akuta insatser och långsiktiga program, mellan medicinsk expertis och lekmannakunskap samt mellan offentlig finansiering och privat insamling.

Social rättvisa

Vi ser social rättvisa som en nyckel för att uppnå jämlik hälso- och sjukvård, stärka respekten för grundläggande mänskliga rättigheter och främja solidaritet i samhället. Året från de personer som besöker våra mottagningar.

Egenmakt

Vi tror på människors förmåga att ta kontroll över sin egen hälsaresa. Tillsammans med våra partners ger vi stöd för att de ska kunna utöva sina rättigheter, påverka sin situation och säkerställa att deras behov blir tillgodosedda.

Självständighet

Vi är oberoende av politiska, religiösa och finansiella aktörer och intressen. Vår frihet att själva välja program och metoder gör det möjligt för oss att agera utifrån vår värdegrund. Vi bygger dialog och samarbeten med de människor och sammanhang där vi verkar.

Aktivism

Som en del av en global rörelse bestående av volontärer och anställda, ger vi stöd, vårdar och vittnar. Stärkta av vår mångfald stödjer vi utsatta människor i att uppnå social förändring.

”Vård är en rättighet, inte en förmån!”

OM LÄKARE I VÄRLDEN

Läkare i Världen grundades i Sverige 1991 och är en del av det internationella nätverket Médecins du Monde. Vår vision är en värld där hinder till hälsa och vård har övervunnits och där hälsa erkänns som en grundläggande mänsklig rättighet. Vi strävar efter en värld där alla människor, oavsett bakgrund eller livssituation, kan få tillgång till likvärdig och högkvalitativ hälsovård utan rädsla för diskriminering eller ekonomiska hinder. Genom att arbeta för social rättvisa och rätten till hälsa vill vi bidra till ett mer inkluderande och hållbart samhälle.

Organisationen är demokratiskt uppbyggd med en tydlig struktur för styrning och genomförande av verksamheten. Styrelsen, som utses av medlemmarna på årsmötet, leds av ordförande Mårten Brink och har det övergripande ansvaret för strategiska beslut och riktlinjer. Generalsekreterare Hannah Laustiola och operativ chef Lena Thurang ansvarar för och leder den dagliga verksamheten. På organisationens

kansli arbetar ett team med anställda som stödjer verksamheten genom samordning, administration, insamling, kommunikation och påverkansarbete. Kansliet fungerar som en central resurs för volontärer och de mottagningar som finns.

En viktig förutsättning för vår verksamhet är våra volontärer. Läkare, sjuksköterskor, undersköterskor, psykologer, socionomer, jurister och andra yrkesverksamma bidrar ideellt för att driva våra mottagningar och ge direkt hjälp till de människor som behöver det mest.

” En viktig förutsättning för vår verksamhet är våra volontärer.”

Volontärerna bemannar mottagningarna, ger medicinsk och juridisk rådgivning, samt erbjuder psykosocialt stöd till personer i utsatta situationer. Utan deras engagemang och insatser skulle verksamheten inte vara möjlig att genomföra.

Utmaningar 2024

År 2024 präglades av utmaningar som direkt påverkade både Läkare i Världens målgrupper och organisationens verksamhet. Nya lagar och lagförslag skapade en ökad oro bland de människor vi möter, särskilt bland papperslösa, utsatta EU-medborgare och migranter med begränsad tillgång till vård.

Vi vet sedan tidigare att många avstår från att söka hjälp i den ordinarie vården av rädsla för konsekvenser kopplade till sin juridiska status, en rädsla som de nya policyförändringarna sannolikt har spätt på. Det blev tydligare än någonsin hur viktigt vårt arbete är för att säkerställa att alla människor, oavsett status, får tillgång till vård och stöd.

Samtidigt påverkade ekonomiska besparingar och nedskärningar civilsamhället i stort, och Läkare i Världen var inget undantag. Lågkonjunkturen slog urskillningslöst och skapade en kärvare ekonomisk situation, vilket innebar svårigheter att säkra långsiktig finansiering för våra insatser.

För att möta dessa utmaningar intensifierade vi arbetet med att diversifiera våra inkomstkällor. Satsningen på privata givare blev en strategisk nödvändighet för att minska beroendet av offentliga medel och stärka organisationens långsiktiga hållbarhet.

SAMMANFATTNING AV INSATSER OCH RESULTAT 2024

Under 2024 har Läkare i Världen fortsatt att utveckla och expandera sina insatser för att nå fler människor i behov av vård och stöd. Våra insatser har omfattat medicinsk vård, psykosocialt stöd, juridisk rådgivning samt opinionsbildning och påverkansarbete.

Medicinska mottagningar

1451 patientbesök genomfördes vid våra mottagningar, där vi särskilt fokuserade på att öka tillgången till STI/hiv-testning och stärka vår barnmorskemottagning i Stockholm.

Opinionsbildning och påverkan

Vi intensifierade vår kommunikation kring rätten till vård och deltog i samarbeten kopplade till lagförslag om anmälningsplikt.

Juridisk rådgivning

Trots utmaningar i volontärrekryteringen fortsatte vi att stödja rättighetsbärare i att förstå sina rättigheter och beslut.

Psykosocialt stöd

191 mottagningstillfällen och 394 individuella stödsamtal genomfördes för att ge stöd till personer i utsatta situationer.

Utöver detta har vi stärkt samarbeten med nationella och internationella aktörer för att påverka policy och lagstiftning kring rätten till hälsa. En mer detaljerad genomgång av specifika projekt och initiativ presenteras i de kommande avsnitten.

Vår förändringsteori

För att uppnå organisationens övergripande mål arbetar Läkare i Världen utifrån en förändringsteori som bygger på de internationellt fastslagna AAAQ-kriterierna, som fastställts av FN: Availability, Accessibility, Acceptability och Quality. Rätten till hälsa förutsätter att dessa kriterier uppfylls.

Tillgång (availability)

Det ska finnas tillgång till fungerande hälso- och sjukvårdsinrättningar i tillräcklig omfattning, liksom tillgång till medicin, läkare och annan utbildad personal.

Tillgänglighet (accessability)

Inrättningarna och tjänsterna måste vara tillgängliga för alla utan diskriminering. Detta innebär att vårdinrättningarna ska vara icke-diskriminerande, fysiskt tillgängliga, ekonomiskt tillgängliga, och tillgängliga ur informationssynpunkt.

Godtagbar (acceptability)

All hälso- och sjukvård måste bedrivas utifrån medicinsketiska principer och på ett kulturellt godtagbart sett. Detta innebär bland annat att verksamheten ska ta hänsyn till patienternas kön, ålder, sexuell läggning, kultur och etnisk tillhörighet.

Kvalitet (quality)

Hälso- och sjukvården måste hålla god standard. Behandlingarna ska vara vetenskapligt grundade och medicinskt lämpliga och personalen ska vara välutbildad.

Sverige uppfyller inte de fyra kriterierna eftersom det finns människor i samhället som inte har tillgång till sjukvård och därmed inte heller bästa möjliga hälsa. Läkare i Världen arbetar därför, fram till att Sverige uppfyller AAAQ-kriterierna, med att själva erbjuda vård utefter dessa principer. Samtidigt arbetar Läkare i världen aktivt med opinionsbildning för att Sverige ska uppfylla kriterierna. Läkare i Världen är mycket angelägna om att inte bygga upp ett parallellt sjukvårdssystem utan arbetar ständigt för att alla människor ska ha tillgång till den reguljära vården.

Sverige uppfyller inte de fyra kriterierna eftersom det finns människor i samhället som inte har tillgång till sjukvård och därmed inte heller bästa möjliga hälsa.”

LÄKARE I VÄRLDEN
TISDAGAR 18.00- 19.00

DOCTOR
MARTI 18.00- 19.00

Hjälpa, vårda, vittna

Hos oss har alla rätt till vård.

Stöd vårt arbete
Swish 900 10 90
PG 90 01 09-0
www.lakareivarlden.se

Först i Sverige tillgängligt för dem som har det behovet 1999

VÅRA MOTTAGNINGAR, PROJEKT OCH UPPSÖKANDE VERKSAMHET

En stor del av Läkare i Världens arbete riktar sig direkt till målgruppen genom en mångfacetterad verksamhet som kombinerar medicinsk och psykosocial vård med juridisk rådgivning och uppsökande insatser.

Vi har mottagningar i Stockholm, Malmö, Helsingborg, Uppsala, Luleå och Umeå, samt rådgivning via telefon och mejl i Östersund. Vi bedriver riktade projekt och samarbetar med andra aktörer för att säkerställa att människor i utsatta situationer får tillgång till den vård och det stöd de har rätt till.

En central del av vårt arbete handlar om att lotsa patienter genom ett ofta svårtillgängligt vårdssystem och ge dem den information och vägledning som behövs för att de ska kunna tillgodogöra sig sina rättigheter.

Under 2024 genomförde vi en omfattande analys av sökorsaker från 2023, vilket har varit avgörande för att vidareutveckla och anpassa vår verksamhet. Genom samarbete med Röda Korset och andra aktörer har vi fördjupat vår förståelse för målgruppens behov och utmaningar. En central insikt är att en betydande andel av våra besökare ser Läkare i Världen som sin primära vårdgivare. Detta understryker vikten av att stärka vårt hänvisningsarbete, så att fler patienter får tillgång till den offentliga vården och kan tillgodogöra sig sina rättigheter på ett effektivt sätt.

Genom att kombinera vård med kunskapshöjande insatser stärker vi patienternas egenmakt, möjliggör en mer stabil framtid och minskar risken för att ohälsa och utsatthet förvärras.

Medicinsk verksamhet

Läkare i Världens medicinska verksamhet syftar som nämnt ovan till att lotsa patienter till den vanliga vården, samt att ge grundläggande vård till personer som av olika skäl har begränsad tillgång till det reguljära vårdssystemet. Många av våra patienter söker hjälp för infektioner, smärttillstånd, kroniska sjukdomar som diabetes och högt blodtryck, samt obehandlade skador. Vi kan ge dem medicinska konsultationer, såromläggning, vaccinationsstöd, förnyelse av recept och remittering till specialistvård när det är möjligt. För dem som nekas offentlig vård blir vår insats ofta avgörande för deras hälsa.

En viktig del av vår verksamhet är arbetet med sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, SRHR. Inom ramen för detta erbjuder vi preventivmedelsrådgivning, testning och behandling av sexuell överförbara infektioner. Genom vår barnmorskemottagning i Stockholm tillhandahåller vi även mödravård,

samt HPV-screening och vaccination. Under andra halvåret 2024 fanns möjligheten att träffa en barnmorska även i Malmö. Fokus låg på att ge information om SRHR, abortrådgivning och preventivmedelsrådgivning, samt att hänvisa personer vidare till den ordinarie vården vid behov.

I Stockholm finns även möjlighet att få enklare tandvård. Insatserna begränsas till undersökning, remittering och utskrivning av läkemedel. Detta kompletterar den övriga medicinska verksamheten och gör det möjligt för fler personer att få hjälp med akuta besvär och förebyggande tandvård, även om mer omfattande ingrepp kräver remiss vidare i vårdssystemet.

Antal mottagningstillfällen och primärvårdsbesök

Under 2024 har vi erbjudit medicinsk vård genom mottagningar i Stockholm, Malmö, Helsingborg, Luleå, Umeå och Uppsala. Vi genomförde totalt 329 medicinska mottagningstillfällen och 1451 patientbesök.

Mottagningsverksamhet per ort:

- **Stockholm: 132 mottagningstillfällen (82 medicinska, inklusive Serafen, Ny Gemenskap och Hässelby, samt 50 vid barnmorskemottagningen)**
- **Malmö: 47**
- **Helsingborg: 43**
- **Luleå: 7**
- **Umeå: 39**
- **Uppsala: 63**

Antalet primärvårdsbesök per ort:

- **Stockholm: 847 + 203 vid barnmorskemottagningen = 1050**
- **Uppsala: 125**
- **Malmö: 154**
- **Helsingborg: 39**
- **Umeå: 63**
- **Luleå: 20**

Fokusområden inom medicinsk hälsa under 2024

Vi genomförde riktade insatser i Skåne med särskilt fokus på hbtqi+ migranters rätt till vård och sexuell hälsa. I en av satsningarna fick asylsökande hbtqi+ personer ökad kunskap om sina rättigheter, som följd fick hälften av dem direkt vårdkontakt med läkare, sjuksköterska eller barnmorska, vilket möjliggjorde tidig upptäckt och behandling av hälsoproblem. En annan insats syftade till att minska stigma kring hiv/STI och stärka den sexuella hälsan, vilket nådde närmare 200 personer. Utöver detta utbildades 165 vårdpersonal och volontärer i icke-stigmatiserande bemötande, något som kan förbättra vårdtillgången på längre sikt.

Under oktober 2023 till mars 2024 genomförde Läkare i Världen Malmö en satsning för att informera personer i Sverige som omfattas av massflyktsdirektivet om deras rätt till subventionerad sjukvård samt ge vägledning i hälso- och

 Satsningen resulterade också i att fler fick kunskap om sin rätt till vård och hur de kan navigera i sjukvårdssystemet.”

sjukvårdssystemet i Skåne. Insatserna genomfördes i samverkan med ABF, RFSL Newcomers, Yoga för alla och Malmö Helps.

Genom informationsinsatser och individuell rådgivning nåddes totalt 151 personer. Dessutom fick åtta personer möjlighet att praktisera på organisationen, vilket gav dem värdefull erfarenhet och referenser för vidare etablering på arbetsmarknaden. En av deltagarna berättade senare att han fått arbete på en restaurang i Malmö just tack vare att han hade en referens från Läkare i Världen.

Satsningen resulterade också i att fler fick kunskap om sin rätt till vård och hur de kan navigera i sjukvårdssystemet. Den ökade även förståelsen för målgruppens situation och de utmaningar de möter, både hos Läkare i Världen och på ett bredare plan. Samverkan med andra organisationer var avgörande för att nå ut till fler och stärka stödet för personer inom massflyktsdirektivet.

Under andra halvan av 2024 inleddes ett arbete i Uppsala för att stärka asylsökandes kunskap om sina rättigheter och möjligheter att få vård i Sverige. Genom tio föreläsningar och ytterligare informationsinsatser fick deltagarna en bättre förståelse för hur de kan navigera i vårdssystemet och vilka resurser som finns tillgängliga. En viktig del av satsningen har varit att utveckla samverkan med andra organisationer för att nå fler personer i behov av stöd. Detta arbete har inte bara gjort att fler asylsökande fått tillgång till viktig information, utan även stärkt kännedomen om Läkare i Världens mottagning i Uppsala.

Fokus på sexuell och reproduktiv hälsa

Som nämnt ovan arbetar Läkare i Världen aktivt för att stärka rätten till sexuell och reproduktiv hälsa, SRHR, och förbättra tillgången till hiv/STI-testning för utsatta grupper. Under 2024 har vi fokuserat på att öka kunskapen, minska stigma och säkerställa att fler personer får tillgång till trygg och anonym testning.

En av våra viktigare satsningar under det gångna året är ett samarbete med Karolinska Institutet. Från och med februari 2024 har Läkare i Världen kunnat erbjuda en utökad HPV-screening i samarbete med Karolinska Institutet. Tack vare att KI tillhandahåller provtagningskit och vaccin kan vi nå ett bredare åldersspann och dessutom inkludera kvinnor utan personnummer. Vi etablerade gemensamt en enkel rutin för resultatåterkoppling. Samarbetet omfattar även en tydlig vårdkedja inom den ordinarie vården för de som visar sig vara HPV-positiva och behöver vidare uppföljning. På så sätt får kvinnor, som annars inte hade haft möjlighet att testa sig i Sverige, nu tillgång till en förebyggande insats som kan minska både lidande och dödsfall kopplat till livmoderhalscancer.

Under året genomfördes 77 HPV-screeningar, varav 20 prover (26 %) var positiva – en betydligt högre andel än i den generella befolkningen. Dessutom vaccinerades 18 kvinnor mot HPV.

Här kan vi se direkta effekter av Läkare i Världens verksamhet: utan den hade 20 kvinnor fortsatt varit ovetande om sin HPV-infektion och gått miste om nödvändig vård och uppföljning, något som på sikt inte bara kan inverka negativt på individens hälsa och livskvalitet, utan även påverka smittspridningen och leda till ökade samhällskostnader.

En kvinna som genomgick screening uttryckte sin lättnad över att ha fått denna möjlighet: "Jag har två vänner som dött i livmoderhalscancer och mitt barn har blivit vaccinerad i skolan. Det känns jättebra att jag får testa mig och bli vaccinerad. Jag har varit orolig för sjukdomen."

Hennes ord speglar den osäkerhet och oro många av de kvinnor vi möter känner, men också hur insatserna skapar trygghet och möjliggör förebyggande vård som annars hade varit otillgänglig.

Under European Testing Week arbetade vi för att stärka sexuell hälsa och minska smittspridning. Det gjorde vi genom digitala informationskampanjer och utdelning av över 1 700 preventivmedelsartiklar tillsammans med flerspråkigt informationsmaterial. Dessutom fick 850 personer direkt rådgivning om sexuell hälsa och kondom användning.

Under året genomfördes 336 hiv-tester vid våra mottagningar och genom uppsökande verksamhet, en ökning med 11 % jämfört med 2023. Vi påbörjade även STI-testning på barnmorskemottagningen i Stockholm i samarbete med RFSU-kliniken.

Genom att erbjuda testning i trygga miljöer har vi sänkt trösklarna för utsatta grupper att söka vård, vilket ökar möjligheten till tidig upptäckt och behandling. Våra utbildnings- och informationsinsatser har bidragit till att minska stigma och ge individen bättre förutsättningar att ta hand om sin sexuella hälsa. Testverksamheten fungerar också som ett viktigt komplement till regionernas mottagningar, särskilt för personer som har begränsad tillgång till offentlig vård.

Under året har Läkare i Världen aktivt deltagit i strategiska nätverk och samverkansprojekt för att förbättra STI/hiv-preventionen både nationellt och internationellt. Vi har bidragit med inspel till Folkhälsomyndighetens nationella hiv-strategi för att säkerställa att migranter och papperslösa inkluderas i förebyggande insatser.

Genom ett samarbete med Nederländerna har vi fått nya insikter om HPV-prevention och hiv-testning i mobila enheter, vilket kan bidra till att förbättra vår egen verksamhet. Dessutom har vårt deltagande i Pride House Stockholm och internationella konferenser stärkt vår synlighet och lett till nya samarbeten som kan bidra till ett mer effektivt förebyggande arbete.

Läkare i Världens arbete inom STI/hiv-prevention och SRHR spelar en avgörande roll i att säkerställa att fler personer får tillgång till vård och information, samtidigt som vi bidrar till en mer inkluderande och rättighetsbaserad sjukvårdspolitik.

”Jag har två vänner som dött i livmoderhalscancer och mitt barn har blivit vaccinerad i skolan. Det känns jättebra att jag får testa mig och bli vaccinerad. Jag har varit orolig för sjukdomen.”

Digital tillgänglighet och Helpdesk

För att öka tillgängligheten till vård och rådgivning har vi under 2024 påbörjat utvecklingen av en digital Helpdesk. En behovsanalys visade att receptförnyelse och provsvar är bland de vanligaste sökorsakerna till våra mottagningar, vilket tydliggör behovet av digital rådgivning och bättre informationsinsatser. Helpdesken syftar till att minska trösklarna för vår målgrupp att få svar på medicinska frågor, förnya recept och få vägledning i vårdsystemet. Detta är särskilt viktigt då många av våra patienter har svårt att navigera i vården, saknar e-legitimation eller inte vet hur de ska få tillgång till offentlig vård. Lanseringen av helpdesken planeras till 2025.

Effekter av den medicinska verksamheten

En patient berättade att hen vid ett vårdcentralsbesök fick besked om att vården skulle kosta 2 000 kronor – en summa som var omöjlig att betala. Tack vare vårt stöd kunde personen ändå få vård, utan denna ekonomiska barriär. Detta är ett exempel på en av våra vanligare insatser som säkerställer att människor i utsatta situationer inte utestängs från hälso- och sjukvård.

Genom vår verksamhet har vi erbjudit medicinska konsultationer, grundläggande vård och testning för smittsamma sjukdomar, vilket möjliggjort tidig upptäckt och behandling av hälsoproblem som annars riskerat att förvärras. HPV-screening möjliggjorde tidig upptäckt

och vidare åtgärder för dem som testade positivt. Genom hiv- och STI-testning har vi identifierat infektioner i ett tidigt skede och hänvisat patienter till vidare vård, vilket förbättrar individens hälsa och minskar smittspridningen.

En majoritet av våra patienter uppger att de ser Läkare i Världen som sin primära vårdgivare, vilket understryker det fortsatta behovet av våra insatser och vikten av att stärka målgruppens tillgång till reguljär vård.

Läkare i Världen har under året arbetat för att förbättra tillgången till drop-in-mottagningar vid barnmorskemottagningar i Stockholm. Arbetet startade med att vi kartlade drop-in-tiderna. För personer utan svenskt personnummer eller språkkunskap är vård utan tidsbokning avgörande. Andelen mottagningar med drop-in ökade från 30,5 procent 2023 till 62 procent våren 2024 och 63 procent i oktober. Som en direkt följd av vårt arbete har fler mottagningar anpassat sina öppettider, vilket har gjort det lättare för vår målgrupp att få tillgång till vård.

Psykosocial verksamhet

Många av de personer som Läkare i Världen möter bär på djupa psykiska sår som uppstått redan innan de anlände till Sverige. Flyktingar och migranter har ofta drabbats av trauman i sina ursprungsländer, där de kan ha utsatts för krig, våld, tortyr eller förföljelse. Resan till Europa innebär ytterligare påfrestningar – farliga flyktvägar, övergrepp och långvarig osäkerhet. När de sedan når Sverige kvarstår ovissheten, då de ofta lever i en konstant rädsla för att utvisas eller saknar en stabil tillvaro. En viktig del av Läkare i Världens verksamhet har sedan länge varit att erbjuda psykosocial rådgivning och behandling för personer i behov av stöd. Eftersom psykiskt välmående är så nära kopplat till fysiskt välmående låg fokus under 2024 låg fokus på att integrera arbetet med den psykiska hälsan i alla delar av vår verksamhet.

Under 2024 genomförde vi totalt 394 stödsamtal. Utöver detta har Läkare i Världen genomfört 40 NET-sessioner. NET är en evidensbaserad behandling

”**Att inte bara behandla fysiska symtom, utan också erbjuda psykosocialt stöd, har en positiv inverkan på individens hälsa och livskvalitet.**”

för traumabearbetning och har fortsatt vara en central insats inom vår psykosociala verksamhet för att minska PTSD-symptom.

Antalet stödsamtal har minskat något jämfört med 2023. Det är möjligt att den ökade osäkerheten i samhället, särskilt kopplad till nya lagar och

lagförslag, har påverkat målgruppens rörlighet och benägenhet att söka stöd. Oavsett orsak understryker denna utveckling vikten av att fortsätta arbeta för trygga och tillgängliga stödmöjligheter.

Genom samarbetet med Stockholms Stadsmission har vi erbjudit en stödgrupp för papperslösa och asylsökande kvinnor, där vi under året höll 17 gruppmöten. Gruppen har varit en viktig plats för kvinnorna att dela erfarenheter, stärka varandra och få både emotionellt och praktiskt stöd i en ofta osäker tillvaro.

Samtidigt har vi stött på utmaningar i att möta behovet av psykosocialt stöd och har inte alltid haft möjlighet att ta emot alla som sökt stöd hos oss. Detta beror delvis på ojämn volontärbemanning och varierande patientflöde, vilket vi aktivt arbetar för att förbättra genom ökad volontärrekrytering och en mer stabil tillgång till personal.

För att säkerställa att patienter får den vård de har laglig rätt till har vi fortsatt att lotsa dem till den offentliga psykiatrin och ge stöd i kontakten med vården. I vissa fall innebär detta att vi även tar direktkontakt med vårdgivare för att

informera om gällande lagstiftning och patienternas rättigheter. Detta arbete syftar till att minska risken för att personer nekas akutpsykiatrisk vård och kan samtidigt bidra till att förebygga suicid.

Vi har också satsat på kunskapshöjande insatser för både volontärer och målgruppen, där fler utbildningar och informationsinsatser har stärkt förståelsen för psykisk hälsa och rätten till vård och hälsa

Både volontärer och rättighetsbärare föredrar i regel samtal på plats, vilket har lett till att digitala samtal fungerar som ett komplement snarare än en fristående mottagningsform.

Effekter av den psykosocial verksamheten

Många av våra patienter upplever somatiska symtom kopplade till trauma och långvarig stress, men har aldrig tidigare övervägt möjligheten till samtalsstöd. En man som kom till vår mottagning med diffusa smärtor, svår huvudvärk och högt blodtryck trodde inledningsvis att han hade ett hjärtproblem. Efter samtal med en volontärläkare blev det tydligt att hans symtom var kopplade till tidigare traumatiska upplevelser. Genom Läkare i Världen

fick han för första gången möjlighet till samtalsstöd, något han aldrig tidigare hade övervägt som en lösning. Det är just denna typ av insatser som gör skillnad – att inte bara behandla fysiska symtom utan också erbjuda den psykosociala hjälp som kan ha en långsiktig positiv inverkan på individens hälsa och livskvalitet.

NET-behandlingen visar tydliga resultat, där skattningsskalor före och efter behandling bekräftar dess effektivitet. Deltagarna rapporterar minskad ångest, förbättrad sömn och en ökad förmåga att hantera traumatiska minnen. Dessa förbättringar understryker vikten av att Läkare i Världen fortsätter erbjuda NET till målgruppen.

Vår psykosociala verksamhet bidrar inte bara till individers psykiska välbefinnande, utan har troligen också lett till minskade samhällskostnader genom att förebygga förvärrade psykiska tillstånd som annars hade krävt mer omfattande och kostsam vård. Tidig intervention kan minska risken för behov av akut psykiatrisk vård. Flera patienter har också vittnat om att stödet från våra socionomer och terapeuter har minskat deras känsla av hopplöshet, vilket kan ha bidragit till att minska risken för suicid.

Under 2024 genomförde vi totalt 394 stödsamtal. Utöver detta har Läkare i Världen genomfört 40 NET-sessioner.

Vår anställda socionom genomförde dessutom 106 stödsamtal inom den uppsökande verksamheten.

Antalet samtal som hölls per ort var följande: 124 i Malmö, 92 i Stockholm, 28 i Helsingborg, 27 i Luleå och 17 i Uppsala.

224 av stödsamtalen skedde på plats vid våra mottagningar och 64 hölls digitalt.

Uppsökande verksamhet

Läkare i Världen bedriver en uppsökande verksamhet i Stockholm bestående av ett team med en barnmorska och en socionom. Syftet är att möta personer i målgruppen som inte hittat till vår mottagning ännu, för att erbjuda information, stöd och vägledning. Genom samarbete med andra organisationer och vårdinrättningar möter teamet individerna på platser där de redan är trygga.

Genom dessa uppsökande insatser har målgruppen fått ökad förståelse för det svenska vårdsystemet och den egna rätten till vård och hälsa. Denna kunskap stärker inte bara individernas egen hälsa, utan sprids även vidare till deras närstående och bekanta, vilket i sin tur ökar kännedomen om vår verksamhet.

Under året hade vi samtal med personer ur målgruppen vid 408 tillfällen, varav 294 enskilda

organisationer som Stadsmissionen och Frälsningsarmén har ökat kunskapen om vård för papperslösa och asylsökande.

Under året har vi också genomfört gruppträffar och föreläsningar för att stärka kunskapen om hälsa och rättigheter. Bland annat hölls informationsmöten om SRHR och STI/hiv-prevention, där deltagarna fick möjlighet att ställa frågor och erbjudas testning. Särskilda insatser har riktats mot kvinnor och unga, såsom samtalsgrupper om kvinnohälsa och relationer, vilket resulterade i hänvisningar till både vår barnmorskemottagning och ungdomsmottagningar.

Läkare i Världen har även samarbetat med andra organisationer för att stärka stödet till målgruppen. Vi har haft ett nära samarbete med Röda Korset, RFSU och Realstars, vilket förbättrat samordningen av stödinsatser. Genom att samverka med Stockholms Stadsmission

Insatserna har lett till att hundratals individer fått ökad kunskap om sina rättigheter och hänvisats till rätt vårdinstans."

samtal, där behov kring psykisk hälsa, SRHR, medicinska frågor och samhällsinformation identifierades och adresserades. En stor del av dem vi träffade hänvisades vidare till våra mottagningar eller till den offentliga vården, vilket bidragit till att fler har fått den vård de behöver.

Informationsmöten med vårdpersonal på barnmorskemottagningar och

har vår kurator varit delaktig i en samtalsgrupp för arabisktalande kvinnor, vilket skapat ett långsiktigt stöd för deltagarna. Dessutom har vi fortsatt arbetet med Noaks Ark för att erbjuda hiv-testning i uppsökande verksamhet, vilket både ökat testningen och minskat stigma kring hiv.

Effekterna av uppsökande verksamhet

Insatserna har lett till att hundratals individer fått ökad kunskap om sina rättigheter och hänvisats till rätt vårdinstans. Genom samarbeten med Stadsmissionen, Frälsningsarmén och kvinnojourer

har fler nåtts av rådgivning och vård. Exempelvis resulterade en insats på Frälsningsarméns kvinnocenter i att flera deltagare hänvisades till vår psykosociala mottagning och barnmorskemottagningen.

Det uppsökande arbetet har även stärkt samverkan med vården och andra organisationer, vilket resulterat i bättre hänvisningar och en mer inkluderande vårdmiljö.

Ett konkret exempel på effekten av vårt arbete är en gravid papperslös kvinna som felaktigt fakturerades för vård, vilket ledde till att hon undvek sin barnmorskemottagning. Genom stöd från vår barnmorska kunde hon återvända till den offentliga vården och få den vård hon hade rätt till.

Juridisk rådgivning

Juridisk osäkerhet är en stor källa till oro för många av våra besökare. Många har obesvarade frågor kring sin asylprocess och upplever att deras advokater inte ger tillräcklig information eller vägledning. Det juridiska språket kan vara svårt att förstå, och de komplicerade turerna kring överklaganden och beslut gör det problematiskt för individen att aktivt driva sin process. För personer som inte behärskar svenska eller engelska till fullo innebär detta en ytterligare barriär som kan skapa en känsla av maktlöshet och frustration.

Därtill bär många av våra patienter på en grundläggande misstänksamhet mot myndigheter, ofta baserad på erfarenheter från sina hemländer där rättssystemet varit korrupt eller ineffektivt. Detta gör att kontakten med exempelvis Migrationsverket kan

”Att få klarhet i sina rättigheter och skyldigheter har ökat patienternas chanser att driva sin process framåt och minskat känslan av hopplöshet.”

upplevas som svår och skrämmande. För att minska denna oro och stärka patienternas möjlighet att föra sin talan erbjuder vi juridisk rådgivning där vi förklarar processerna på ett begripligt sätt och hjälper dem att förstå sina rättigheter och nästa steg i sin ärendehantering.

Efter att ha gått på sparlåga en längre period på grund av bristande tillgång till volontärer med juridisk kompetens kunde vi under andra halvåret 2024 lansera en nystart i vår juridiska rådgivning i Stockholm. Under 2024 genomförde vi 78 juridiska rådgivningar vid mottagningen i Stockholm tack vare det nya samarbetet med Stockholm Stadsmissions projekt Vem är jag imorgon. Från 2025 kommer en jurist att finnas tillgänglig varje vecka för att ge kontinuerligt stöd i dessa frågor. Genom detta arbete stärker vi individens egenmakt och ger dem verktyg att hantera sin situation med större trygghet och förståelse.

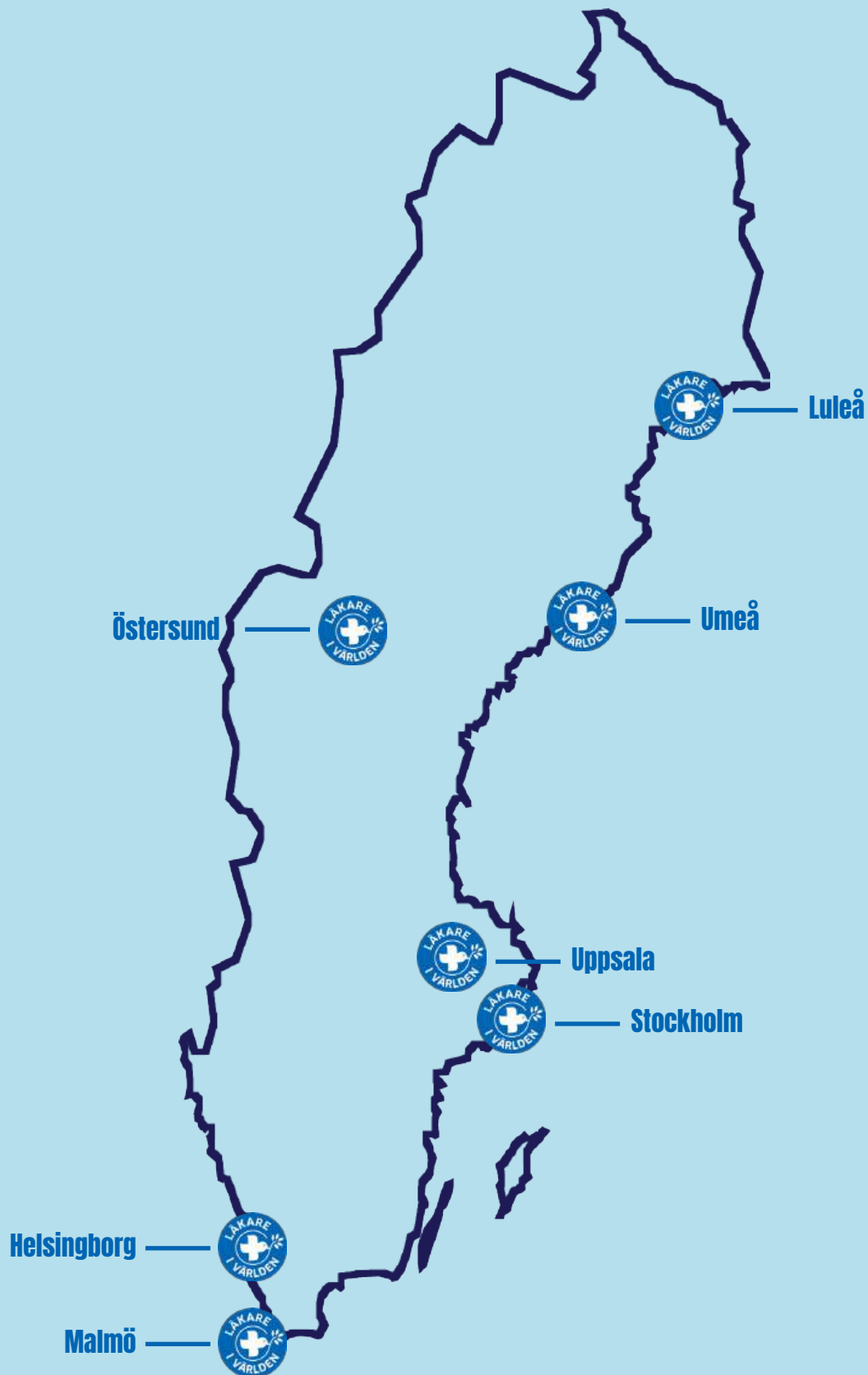
Effekter av den juridiska rådgivningen

Genom vår juridiska rådgivning har vi bidragit till att öka patienternas förståelse för de rättsliga processer de är en del av, vilket stärker deras egenmakt och möjliggör mer informerade beslut. Att få klarhet i sina rättigheter och skyldigheter har även ökat deras chanser att på ett aktivt sätt driva sin process framåt.

För många har detta minskat känslan av hopplöshet och vilsenhet, samtidigt som det har skapat en större trygghet i en annars osäker livssituation. Den juridiska rådgivningen verkar även lindrande och förebyggande då den minskar risken för psykisk ohälsa kopplat till den oro många upplever när de befinner sig i limbo under juridiska processer.

VÅRA MOTTAGNINGAR

STATISTIK

1 451

patientbesök på
medicinska mottagningarna
runtom i Sverige under 2024

394

Stödsamtal

40

Behandlings-
sessioner med NET

537

Möten i
uppsökande
verksamhet

324

Volontärer

UTÅTRIKTAD VERKSAMHET

Kommunikationsarbete

Under 2024 fortsatte Läkare i Världen att utveckla och stärka sitt kommunikationsarbete med målet att höja kunskapen om våra målgruppers rättigheter och behov, samt påverka beslutsfattare och allmänheten.

Organisationen hade i stort sett en fördubbling av medial synlighet under året, jämfört med 2023. Vårt arbete med att belysa riskerna med anmälningsplikten och den begränsade tillgången till tandvård för papperslösa har uppmärksammats i ett brett spektrum av medier, från nationella dagstidningar till internationell press. Vår generalsekreterare deltog även i TV-inslag, som i Agenda och Aktuellt, där hon kommenterade anmälningsplikten och dess konsekvenser, vilket bidrog till att organisationen blev mer känd bland en bredare allmänhet. Genom denna ökade exponering har vi kunnat nå ut till fler beslutsfattare och en bredare publik, vilket ytterligare stärker vår roll som en ledande röst för rätten till vård.

På digitala plattformar har vi stärkt vår närvaro och byggt en bredare följarskara. Vår Instagramprofil växte betydande under året och blev en viktig kanal för att engagera både allmänheten och volontärer. Dessutom påbörjade

vi ett långsiktigt arbete med att öka vår närvaro på LinkedIn, för att bättre nå yrkesverksamma och potentiella samarbetspartners. Vi ökade följarskaran med cirka 30 % på den plattformen under året. Genom dessa insatser har vi skapat en stabil grund för att ytterligare förstärka kommunikationen och påverka framöver.

Effekterna av kommunikationsarbetet

Vi har sett ett ökat engagemang i våra digitala kanaler, fler medier har rapporterat om vår verksamhet och vårt budskap har nått ut till en bredare målgrupp. Den ökade synligheten har även lett till fler förfrågningar om expertutlåtanden och en stärkt position i debatten om rätten till vård. Vår kommunikation genom media och digitala kanaler har därmed varit en viktig komponent i att skapa förändring och driva frågan om lika vård för alla framåt.

Påverkansarbete

Under året har Läkare i Världen arbetat för att belysa riskerna med flera av de förslag som finns i Tidöavtalet som påverkar rätten till hälsa, med särskilt fokus på anmälningsplikten av papperslösa för offentliganställda. Genom en hearing med utredaren Anita Linder

och ett välbesökt riksdagsseminarium i samarbete med fackliga organisationer och politiska aktörer har vi lyft konsekvenserna av en sådan lagstiftning. Frågan har också uppmärksammats i medier som Altinget, Arbetsvärlden och La Croix International.

Vårt påverkansarbete i fråga om den föreslagna anmälningsplikten

har inkluderat en debattartikel i Dagens Samhälle, ett öppet brev till utredaren och deltagande i demonstrationer där vår generalsekreterare talade på Sergels torg i Stockholm. Vi har samarbetat med Civil Rights Defenders i initiativet "Alla mot angiveri" och bidragit till skuggrapporter till FN om rätten till hälsa, där vi bland annat har lyft frågan om anmälningsplikten. Dessutom har vi mött företrädare för Europarådet och MR-institutet för att diskutera Tidöavtalets

konsekvenser. Vår kunskap om målgruppen papperslösa och hur en anmälningsplikt skulle slå mot gruppen och samhället efterfrågades även av Miljöpartiets ledning som bjöd in oss till ett möte för att diskutera detta tillsammans med några andra representanter från civilsamhället.

När utredningen om anmälningsplikt presenterades i slutet av året stod det klart att sjukvård och skola undantagits från lagförslaget, vilket vi ser som en framgång för vårt påverkansarbete och civilsamhällets samlade insatser. Läkare i Världen har även stärkt sin position som en ledande aktör inom rätten till hälsa, vilket lett till nya samarbeten med fackföreningar, akademien och kyrkor samt ökat vår trovärdighet och genomslagskraft.

Utöver arbetet med anmälningsplikten har vi även fokuserat på andra utredningar inom Tidöavtalet. I april träffade vi utredaren för tandvårdsutredningen och lyfte vikten av ekonomiskt tillgänglig tandvård. När utredningen presenterades i oktober omnämndes vårt möte i slutbetänkandet, där våra synpunkter om tandvårdens betydelse för rätten till vård reflekterades. Vår generalsekreterare och en volontärtandläkare intervjuades även av TT, vilket gav frågan bred medial spridning. Vi har också bevakat förslaget att avskaffa subventionerad tolkning i vården. Eftersom utredningen ännu inte startats har vårt fokus legat på att lyfta frågan i skuggrapporter och policyforum.

Effekterna av påverkansarbetet

Läkare i Världen har 2024 haft en tydlig påverkan på politiken kring rätten till hälsa. Genom hearingar, debattartiklar och möten har vi bidragit till att sjukvård och skola undantagits från den föreslagna anmälningsplikten. Våra synpunkter har även påverkat tandvårdsutredningen, stärkt HPV-screening och mödravård för utsatta grupper samt förbättrat vårdtillgången för papperslösa.

Vårt arbete har ökat den politiska medvetenheten och öppnat för långsiktiga samarbeten med beslutsfattare och fackförbund. Vi ser fortsatt behov av att stärka vårt evidensbaserade påverkansarbete och förbättra vår synlighet i politiska processer.

Samverkan

Under året har vi bedrivit riktat påverkansarbete gentemot regionerna för att stärka tillgången till vård för våra målgrupper. I Region Sörmland har vi fört dialog om HPV-screening och vaccination för papperslösa, medan vi genom vår presentation för Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) lyft fram vår målgrupps vårdhinder, vilket ledde till en inbjudan till ett nationellt nätverksmöte.

Vi har också haft ett möte med Svenska Barnmorskeförbundet och Transkulturellt Centrum, där vi diskuterade tillgången till abort och mödravård för utsatta grupper. På nationell nivå har vi deltagit i dialogmöten med Folkhälsomyndigheten för att sprida kunskap om reproduktiv rättvisa och medverkat vid MR-dagarna samt i MHV-podden för att lyfta frågor kopplade till rätten till hälsa.

En målsättning för året var att slutföra arbetet som tidigare inlemts med att ta fram ett idéprogram och en budskapsplattform i syfte att tydliggöra Läkare i Världens ståndpunkter och profil. Arbetet med dokumenten var även ämnat att resultera i en förtydligad strategi internt kring påverkan. I samband med arbetsprocessen uppstod interna diskussioner om organisationens grundläggande mål och syfte, vilket ledde till att vi fick skjuta upp slutförandet till 2025.

En annan del av vår strategi för att utveckla påverkansarbetet har varit att identifiera en bättre process för att kunna omvandla den evidens vi har om våra patienters situation och tillgång till vård, till underlag för påverkan. Detta arbete har delvis fått nedprioriteras till förmån för andra insatser men hänger tätt ihop med det förbättringsarbete vi bedrivit kring att strukturera vår datainsamling.

RESURSER OCH EKONOMI

Läkare i Världen är en ideell organisation där våra insatser möjliggörs av en kombination av anställd personal, engagerade volontärer och en aktiv styrelse. Våra anställda besitter bred kompetens inom hälsofrämjande arbete, volontärsamordning, kommunikation, policyarbete och administration.

Vårt arbete bärs upp av våra 324 volontärer som ideellt bidrar med medicinsk, psykosocial och juridisk expertis. Styrelsen, som också arbetar ideellt, har det övergripande ansvaret för organisationens strategiska inriktning. Tillsammans med den

anställda generalsekreteraren, den operativa chefen och kansliet säkerställer styrelsen att Läkare i Världen kan fortsätta sitt arbete för allas rätt till hälsa.

För att finansiera vår verksamhet erhåller vi främst medel från offentliga bidrag och privata stiftelser, däribland Folkhälsomyndigheten, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Socialstyrelsen samt regioner och länsstyrelser. Under 2024 såg vi en fortsatt ökning av finansiering från privata givare, inklusive månadsgivare och enskilda donationer, vilket stärker vår ekonomiska stabilitet och minskar beroendet av enskilda finansiärer.

Styrelsen

Styrelseordförande Mårten Brink

Senior konsult på Berntzon:Bylundt.
Har arbetat i över 20 år som kommunikationskonsult, tidigare jurist och journalist.

Kenan Harbas, vice ordförande

Chef för press- och public affairs på Aleris.
Statsvetare i grunden. Tidigare fritidspolitiker och aktiv i Stockholm Pride.

Styrelseledamöter

Emil Adén

Sverigechef för Universum, ett globalt undersöknings- och konsultbolag. Har varit fritidspolitiker (S) i Stockholm.

Mehjar Azzouz

AT-läkare med en master i global folkhälsa.
Har suttit i flera människorättsrelaterade styrelser och är sedan fem år med i Amnesty Sveriges styrelse.

Roger Belusa

Läkare och forskare, som arbetat inom life science-området i närmare 20 år. Roger omvaldes vid årsmötet, men lämnade sin post efter styrelsemötet i maj.

Maria Hajo

Jurist vid Familjens Jurist i Uppsala, med fokus på migrationsrätt och familjerätt. Brinner för alla människors rätt till vård oavsett bakgrund.

Hanna Jerndal

Legitimerad läkare och doktorand i infektionssjukdomar vid Umeå universitet. Certifierad trainer i mänskliga rättigheter och katastrofmedicin.

Gunilla Kristiansson

Legitimerad sjuksköterska och barnmorska. Arbetar i Rosengård och på BB-hemma i Malmö. Tidigare missionär i Filippinerna.

Per Naroskin

Legitimerad psykolog och psykoterapeut. Han har också skrivit en rad böcker och är en eftertraktad föreläsare.

Anna Schneider

ST-läkare i obstetrik och gynekologi. Startade Läkare i Världens lokala grupp i Östersund 2016.

Per Stålhjem

Ekonom med bakgrund i bank och som ledarskapskonsult. Ordförande i Capio St

Det internationella nätverket Médecins du Monde

Läkare i Världen ingår i det internationella nätverket MDM, Médecins du Monde, som grundades i Frankrike 1980.

Vi har under året nått vår målsättning om att vara en aktiv partner i nätverket. I nätverket finns flera grupper, indelade i professioner, så kallade communities. Vi hade en god representation vid många av dessa community-möten inklusive flera fysiska möten med kollegor från hela världen.

Vid nätverkets årsmöte i Aten deltog ordförande och generalsekreterare, varvid generalsekreteraren valdes in som suppleant i NEXCOM, nätverkets exekutiva kommitté. Detta har stärkt relationerna med andra nätverksmedlemmar, vilket skapat nya samarbetsmöjligheter. Vi har stöttat nätverket i ansökningsprocessen till SIDA för både humanitärt partnerskap och strategiskt partnerskap. Detta inkluderade möten med SIDA och UD samt deltagande i UD:s årliga Civilsamhällesforum. Ansökan om strategiskt partnerskap fick tyvärr fick avslag i slutskedet medan besked om ansökan om humanitärt partnerskap meddelas först 2025. Arbetet fortsätter således under kommande verksamhetsår.

Vår satsning på nätverket har lett till fördjupade samarbeten och bättre resursanvändning. Bland annat inspirerades vi av andra chapters arbete med en helpdesk för att avlasta mottagningarna, ett initiativ vi planerar att sätta 2025.

Samarbeten

Vi ser våra samarbeten som en av våra viktigaste resurser för att kunna stärka rätten till hälsa och öka tillgången till vård för utsatta grupper. Under 2024 har vi bland annat samarbetat med Karolinska Institutet, Stadsmissionen, Frälsningsarmén, Caritas och Röda Korset för att nå fler rättighetsbärare genom uppsökande verksamhet och juridisk rådgivning. Vi har också genomfört hälsoutbildningar i samarbete med RFSL Newcomers och RFSU, samt erbjudit STI- och hiv-testning i trygga forum där målgruppen har förtroende för verksamheten.

Volontärer

Under 2024 har Läkare i Världen fortsatt arbetet med att stärka volontärverksamheten genom rekrytering, kompetensutveckling och uppföljning av engagemang. Fokus har legat på att skapa bättre förutsättningar för långsiktigt volontärskap och hög kvalitet i vår verksamhet. Vi har arbetat aktivt för att skapa en så positiv och engagerande miljö som möjligt.

Under året genomförde vi 15 volontäraktiviteter med totalt 95 deltagare. Aktiviteterna inkluderade MR-dagarna i Skellefteå, AW, julmingel, sommarfest, kick-off och deltagande i Blodomloppet. Dessa insatser har stärkt gemenskapen bland volontärer och fördjupat deras kunskap om organisationens arbete och värderingar. Vi arrangerade även gruppmöten för att stärka det nationella volontärsamarbetet, även om vissa planerade träffar uteblev på grund av tidsbrist.

För att få en tydligare bild av volontärernas insatser inledde vi ett arbete med att mäta antal volontärtillfällen och timmar spenderade på mottagningarna.

Vi har fortsatt att uppmärksamma volontärernas avgörande insatser för vår verksamhet, bland annat genom den nya traditionen att utse Årets volontär på varje ort, vilket synliggjorts på vår hemsida.

Istället för traditionella volontärdagar, som haft lågt deltagande, satsade vi istället på mindre workshops och riktade insatser. Vi arrangerade gruppträffar i Stockholm och Malmö för att diskutera volontärernas roll, utmaningar och förbättringsmöjligheter.

Vi har intensifierat dialogen mellan kansliet och volontärerna genom deltagande i volontärmöten och mottagningsaktiviteter. Volontärbrevet har fortsatt vara en viktig kommunikationskanal,

”Vi rekryterade 72 nya volontärer under året och avslutade 2024 med 324 aktiva volontärer.”

och en enkätundersökning visade att majoriteten av volontärerna uppskattar innehållet, men gav också förbättringsförslag.

Vi har arbetat för att integrera medlemskap i volontärprocessen genom att informera om det vid introduktionsträffar, i kurser och i volontärbrevet. En del arbete med detta kvarstår dock att slutföra under 2025. Vi rekryterade 72 nya volontärer under året och avslutade 2024 med 324 aktiva volontärer. Dock var det betydligt färre som var aktiva regelbundet varje månad, vilket skapade utmaningar för kontinuiteten, främst i Stockholm. Vi har lagt särskilt fokus på att rekrytera barnmorskor till barnmorskemottagningen genom öppet hus och riktade rekryteringsinsatser.

Ett arbete med att utveckla volontärroller för att avlasta personal, exempelvis genom att låta volontärer introducera nya kollegor, fick skjutas upp på grund av hög arbetsbelastning, men kvarstår som en prioritet för 2025.

Effekterna av volontärutvecklingsarbetet

Våra insatser för att uppmärksamma, stödja och utbilda volontärer har bidragit till en stabilare och mer hållbar volontärsorganisation. Genom att skapa en trivsamt miljö och erbjuda utbildning har vi sett att fler volontärer stannar längre, vilket frigör personalresurser och möjliggör att

fler personer får hjälp.

Utmaningar kvarstår i form av kontinuitet, schemaläggning och uppföljning, och vi ser ett behov av att ytterligare förbättra volontärernas arbetsrutiner och utvecklingsmöjligheter. Under 2025 kommer vi att fokusera på att optimera uppföljningen, vidareutveckla rekryteringen och förstärka volontärernas kompetens för att säkerställa en mer stabil drift av mottagningarna.

Personal och organisationsutveckling

För att stärka transparensen, förbättra effektmätningen och säkerställa att både medarbetare och styrelse har insyn i verksamhetens utveckling, införde vi under 2024 en kvartalsrapportering. Dessa rapporter ger en översikt av pågående projekt och verksamhetens övergripande utveckling.

Personalstyrkan har varit stabil under året, utan förändringar i antalet anställda, i enlighet med vår strategi för hållbar tillväxt och långsiktig stabilitet. Personalomsättningen har fortsatt att vara låg och uppgick till 11 % under 2024. Vi har även eftersträvat trygga anställningsförhållanden genom längre projektanställningar eller fasta tjänster, vilket vi till stor del lyckats uppnå. Endast enstaka tjänster har haft kortare kontraktperioder om sex månader.

Samtliga medarbetare har genomgått medarbetarsamtal och haft regelbundna avstämningar med sina arbetsledare. Under året genomfördes även en medarbetarundersökning, som visade en mindre nedgång i trivsel på arbetsplatsen jämfört med föregående år. Särskilt upplevelsen av information och ledning har minskat, och åtgärder har vidtagits för att stärka medarbetarnas delaktighet. Samtidigt har kännedomen om organisationens arbete och värderingar ökat, liksom stoltheten över att vara en del av verksamheten.

Under året har två medarbetare gått på föräldraledighet. Sjukfrånvaron har fortsatt varit låg, och vi har ett aktivt rehabiliteringsarbete för att säkerställa stöd till medarbetare vid behov.

Ekonomisk översikt

Som en liten ideell organisation har vi i många år tampats med svårigheter kring att få ekonomin att gå ihop. Utmaningen med många huvudsakligen kortsiktiga projektmedel som beviljas för endast ett år åt gången, är en vi delar med många andra i ideell sektor. Förutsättningarna har gjort det svårt att bygga förutsägbarhet och långsiktig stabilitet, då en överväldigande majoritet av våra medel kommer just från institutionella givare, såsom myndigheter, regioner med flera.

Som ett sätt att få bukt med den ekonomiska problematiken var vi under 2023 tvungna att göra nedskärningar i personalstyrkan, då löner är en av de största utgifterna. Men nedskärningar i sig kan inte

lösa den finansiella utmaningarna på sikt. Därför inledde vi under 2024 en strategisk satsning på att bygga en långsiktigt stabil ekonomi, bland annat genom att förändra vårt insamlingsfokus. Vi rekryterade en ny medarbetare med fokus på att utveckla insamlingen från privatpersoner och företag.

 Under året gick 87 procent av Läkare i Världens kostnader till ändamålsrelaterade insatser, medan 6 procent användes för insamlingsarbete och 7 procent för administration."

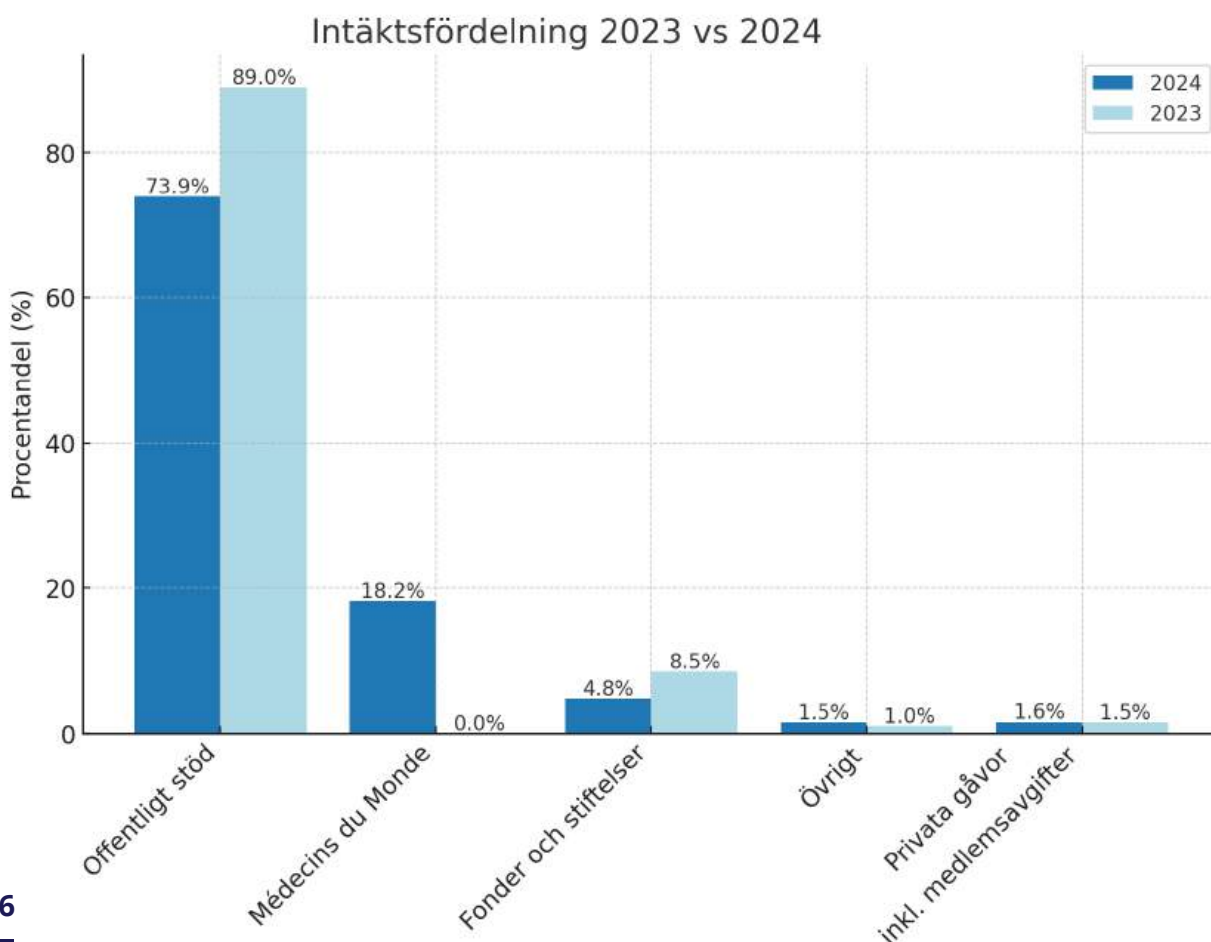
Medlemsrutinerna uppdaterades och vi arbetade aktivt med att återaktivera inaktiva medlemmar, vilket ledde till en märkbar ökning av autogirogivande. Samtidigt genomförde vi kampanjer i sociala medier och lanserade möjligheten att swisha in medlemsavgiften. Med fler nyhetsbrev och regelbundna insamlingsrelaterade inlägg i våra digitala kanaler lyckades vi både öka synligheten och diversifiera intäkterna.

Insamlingsarbetet har stärkt vår finansiella ställning och visat att ett mer aktivt fokus på privat insamling kan bidra till att balansera beroendet av offentliga bidrag. Arbetet fortsätter med högsta prioritet under 2025, inte bara för att bredda intäktsbasen, utan också för att effektivisera kostnader och utveckla samarbetet inom det internationella nätverket.

”Vi vet att nedskärningar inte är en hållbar lösning – därför satsar vi långsiktigt på att bygga en starkare och mer självständig ekonomi som ger vår verksamhet framtidstro.”

Vid årets början såg den ekonomiska prognosen lovande ut, med en ökning av beviljade bidrag jämfört med tidigare år. Dock uppstod en oväntad situation vid halvårsskiftet, då vi inte fick vissa större bidrag som vi hade ansökt om, haft tidigare och förväntat oss att få även detta år. Detta ledde till en akut ekonomisk kris, men tack vare ett betydande finansiellt stöd från vår systerorganisation Médecins du Monde Frankrike kunde verksamheten fortsätta utan nedläggning.

Redan innan situationen blev akut hade ett intensivt arbete påbörjats från ledning och styrelse med att skapa förutsättningar för att nå en stabil ekonomi och verksamhet framgent, och undvika en liknande situation. Vi bedriver därför ett arbete på många fronter för att både öka och diversifiera intäktskällorna, vilket är ett mål i vår strategiska treårsplan liksom i vår verksamhetsplan, ett arbete som således kommer att fortsätta under 2025.

happy pride
Flagg walking

RÄTT TILL HÄLSA
RÄTT ATT ÄLSKA
RÄTT TILL LIV

Togs
hake
du mile

flying tiger

EFFEKT MÄTNING OCH LÄRDOMAR

Koppling mellan insatser 2024 och strategiska mål

Läkare i Världens arbete under 2024 har varit tydligt förankrat i våra strategiska mål, trots omfattande utmaningar som förändrad lagstiftning, ekonomiska nedskärningar och osäkerhet kring finansiering. Genom att anpassa och utveckla vår verksamhet har vi säkerställt att fler människor i utsatta situationer fått tillgång till vård, stöd och juridisk rådgivning. Nedan följer en översikt av hur våra insatser under året bidragit till att uppfylla respektive strategiskt mål.

1) Respekt för rätten till hälsa

Under året lade vi stort fokus på att samla opinion och belysa konsekvenserna av en föreslagen anmälningsplikt för anställda inom offentliga verksamheter. Vårt mediala genomslag var betydande, vilket bidrog till ökad medvetenhet om hur förslaget skulle kunna påverka vår målgrupp. Genom opinionsbildning, politiska påtryckningar och samverkan med andra civilsamhällesaktörer var vi med och påverkade processen, vilket ledde till att sjukvården inte längre omfattas av förslaget.

2) Läkare i Världens tillgänglighet för målgruppen

En av våra viktigaste prioriteringar är att säkerställa att människor i utsatthet får den vård och det stöd de har rätt till. Under 2024 genomförde vi totalt 1 863 medicinska besök, vilket möjliggjorde för fler personer att få tillgång till vård som de annars ofta nekas inom det offentliga systemet. Vår barnmorskemottagning i Stockholm utvecklades vidare och tog emot 130 besök, vilket stärkte tillgången till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Vi utökade även vårt psykosociala stöd med 394 individuella stödsamtal, inklusive digitala, för att nå fler patienter.

Trots utmaningar i volontärrekryteringen fortsatte vi erbjuda juridisk rådgivning, avgörande för att hjälpa rättighetsbärare att navigera komplexa juridiska processer. Genom att anpassa och utvidga våra mottagningar samt öka tillgången till vård och rådgivning har vi bidragit till att fler i vår målgrupp får sina grundläggande rättigheter tillgodosedda. Med satsningar på volontärernas kompetensutveckling, introduktion och att erbjuda möjligheter till samvaro, har vi också förstärkt volontärernas möjligheter att ge ett gott stöd till dem vi möter.

3) Stabilitet i resurser och förbättrad varumärkeskännedom

För att stärka vår långsiktiga hållbarhet har vi fokuserat på att bredda finansieringen och utveckla vårt volontärarbete. Arbetet med att attrahera privata givare intensifierades, vilket minskar beroendet av offentliga medel. Under året engagerades omkring 324 volontärer, vars medicinska, juridiska och psykosociala expertis varit en central resurs för att upprätthålla verksamheten.

Samtidigt har vi påbörjat ett mer strategiskt arbete kring vår kommunikation för att öka varumärkeskännedomen. Detta inkluderar ett samarbete med en kommunikationsbyrå som arbetar pro bono, samt diskussioner med våra kollegor inom Médecins du Monde-nätverket om strategiskt och ekonomiskt stöd. Trots ekonomiska utmaningar lyckades vi dessutom flytta och vidareutveckla flera mottagningar till mer ändamålsenliga lokaler, vilket har ökat kapaciteten och kvaliteten i vår verksamhet. Dessa sammantagna insatser har stärkt vår ekonomiska och organisatoriska stabilitet och bidragit till en förbättrad synlighet och kännedom om vårt arbete.

Hur vi mäter effekterna

Läkare i Världen utvärderar verksamheten genom en kombination av kvantitativa och kvalitativa metoder samt systematisk uppföljning. Vi samlar in och analyserar data om antalet besök på våra medicinska, psykosociala

och juridiska mottagningar, liksom specifika insatser såsom hiv-testning. Utöver siffror samlar vi även in vittnesmål från rättighetsbärare och volontärer för att belysa de hinder till vård och andra utmaningar våra målgrupper möter. Dessa berättelser ger en djupare förståelse för hur våra insatser påverkar individers liv och används för att stärka vårt påverkansarbete.

Vi har dock tydliga utmaningar när det gäller vissa delar av effektmätningen. En utmaning är att

”Utöver siffror samlar vi även in vittnesmål för att belysa de hinder till vård och andra utmaningar våra målgrupper möter.”

kunna se det långsiktiga resultatet för enskilda individer. Dels beror det på bristande tillgång till data på individnivå och dels på att många av våra patienter befinner sig i en osäker livssituation, vilket gör dem svåra att nå för uppföljande insatser/ effektmätning. men vi förbättrar ständigt våra metoder och rutiner för att fånga upp både direkta och mer långsiktiga effekter av vårt arbete. Under 2024 tog vi t ex ett stort kliv framåt för att förbättra mätningen av våra patienters behov då Röda Korset släppte en rapport, vars data var delvis baserad på enkätinsamling hos Läkare i Världen, som kartlade papperslösas behov i förhållande till vården. Samarbetet hjälpte oss i vår egen kartläggning och i att kunna anpassa verksamheten .

En annan utmaning vi identifierade var att våra tidigare rutiner för datainsamling inte räcker till för att ge en heltäckande bild av våra insatsers effekter. Därför har vi arbetat aktivt med att förbättra och strukturera vårt datainsamlingsarbete, i syfte att säkerställa mer tillförlitlig och användbar information. Detta är nödvändigt för att kunna vidareutveckla verksamheten på ett strategiskt sätt och bättre kunna besvara frågor från såväl beslutsfattare som samarbetspartners, finansiärer och allmänheten.

Genom strukturerad uppföljning och avvikelserapportering när patienter felaktigt nekas vård kan vi också identifiera brister i systemet och stärka målgruppens tillgång till hälso- och sjukvård. Kombinationen av dessa metoder — kvantitativa data, kvalitativa berättelser och avvikelserapportering — gör att vi på ett mer heltäckande sätt kan förstå effekterna av vårt arbete och bedriva ett kontinuerligt utvecklings- och påverkansarbete.

Resultat och lärdomar

Effektmätning är en central del av vårt arbete och avgörande för att säkerställa att våra insatser leder till långsiktiga förbättringar. En tydlig och transparent effektmätning gör det möjligt för oss att kommunicera resultat till finansiärer, samarbetspartners och beslutsfattare, vilket i sin tur stärker vårt påverkansarbete.

En viktig lärdom har varit behovet av att anpassa insatser efter förändrade

samhällsförhållanden. Vi ser hur rättsliga och politiska förändringar påverkar våra målgrupper och hur vi behöver vara flexibla för att möta dessa utmaningar. Ett exempel på det är att vi ser att behovet av uppsökande verksamhet sannolikt kommer att öka i takt med att våra målgrupper allt mindre vågar röra sig ute i samhället. Under 2025 gör vi därför en satsning på att göra projektet med uppsökande verksamhet till en permanent del av verksamheten. Genom att löpande analysera behoven hos dem vi möter kan vi säkerställa att våra insatser förblir relevanta och effektiva, även när det är svårt att fullt ut mäta de långsiktiga effekterna.

Utveckling av datainsamling och effektmätning

Som nämndes ovan arbetade vi under 2024 med att förbättra och strukturera vår datainsamling.

Datainsamlingen kring volontärbetet har förbättrats genom en ny databas, bättre uppföljning av scheman och insatser, samt insamling av utbildningsdata från Learnifier.

Parallellt har vi kartlagt och strukturerat den data som samlas in i olika projekt och verksamheter. Detta arbete har lagt grunden för en framtida individbaserad datainsamling.

En strukturerad och systematisk datainsamling är avgörande för att kunna utvärdera och utveckla våra insatser. För att stärka kvaliteten på vårdkedjan har vi uppdaterat och

kvalitetssäkrat samtliga riktlinjer och rutiner för hiv- och STI-testning. Denna standardisering säkerställer att vi kan erbjuda en trygg och effektiv vårdinsats. Insamlad data används för att identifiera kunskapsluckor, förbättra insatser och anpassa verksamheten efter målgruppens behov.

Samarbeten med forskningsinstitutioner såsom Karolinska Institutet samt vårt internationella nätverk Mdm har möjliggjort erfarenhetsutbyte och bidragit till utvecklingen av strategier för hiv- och HPV-prevention. Det internationella samarbetet har även lett till nya insikter om hur stigma kan motverkas och hur tillgången till vård kan förbättras för utsatta grupper.

Framöver kommer vi att fortsätta utveckla vår effektmätning genom att ta fram mätning på individnivå, vilket möjliggör uppföljning av långsiktiga effekter av våra insatser. Vi kommer även att koppla datainsamlingen närmare vår påverkansstrategi för att säkerställa att varje insamlad uppgift aktivt används för att driva förändring.

En annan prioritet är att förenkla insamlingen av vittnesmål så att fler röster kan höras och bidra till en mer informerad samhällsdebatt. Genom att integrera effektmätning i alla delar av verksamheten kan vi säkerställa att vårt arbete gör maximal nytta för de människor vi finns till för.

Prioriterade utvecklingsområden

Under 2024 har Läkare i Världen identifierat sju prioriterade utvecklingsområden som ska stärka arbetet inför 2025. Först krävs en mer diversifierad finansiering och bättre resursplanering för att öka verksamhetens stabilitet. Samtidigt behöver vi rekrytera och behålla fler volontärer med rätt kompetens, samt underlätta för patienter att få vård inom det offentliga systemet.

Vi vill också utveckla våra digitala lösningar och förbättra insamlingen av data, vilket blir en nyckel för att mäta effekter och påverka beslutsfattare i en tid av hårdare politiskt klimat. Parallellt fortsätter vi att stärka det psykosociala stödet och arbeta strategiskt med opinionsbildning. Genom att fokusera på dessa sju områden kan vi nå fler utsatta personer, öka vår genomslagskraft och trygga den långsiktiga framtiden för vår verksamhet. i en tid av hårdare politiskt klimat. Parallellt fortsätter vi att stärka det psykosociala stödet och arbeta strategiskt med opinionsbildning. Genom att fokusera på dessa sju områden kan vi nå fler utsatta personer, öka vår genomslagskraft och trygga den långsiktiga framtiden för vår verksamhet.

HJÄLPER VÅRDAR VITTNAR!

Läkare i Världen
Médecins du Monde Suède
Org.nummer 802016-1306

010-129 98 09
info@lakareivarlden.se
[@lakareivarlden](https://www.instagram.com/lakareivarlden) på Instagram
www.lakareivarlden.se